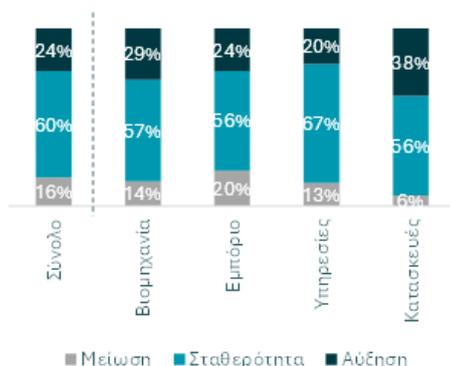

Το ελληνικό επιχειρείν επενδύει σε κεφάλαιο και δεξιότητες με στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας

Η γεωπολιτική κρίση στη Μέση Ανατολή βρίσκει τις ελληνικές επιχειρήσεις σε μια κρίσιμη καμπή ως προς την επενδυτική τους πορεία, όπως δείχνει η νέα Έρευνα Συγκυρίας σε ΜμΕ της Διεύθυνσης Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας. Η αυξημένη διάθεση για επενδύσεις συνοδεύεται πλέον από την αναγνώριση ότι οι επενδύσεις σε πάγιο κεφάλαιο, για να αποδώσουν, πρέπει να συνδυάζονται με επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο. Το στοίχημα επομένως δεν είναι μόνο το ύψος των κεφαλαίων - τα οποία αναμένεται να κινητοποιηθούν πιο δυναμικά μετά την εξομάλυνση της έντασης στην ευρύτερη περιοχή - αλλά η ικανότητα των επιχειρήσεων να τα μετατρέψουν σε παραγωγικότητα μέσω εκπαίδευσης και αναβάθμισης δεξιοτήτων.

Επενδυτική διάθεση ΜμΕ
(%τομέα ΜμΕ)

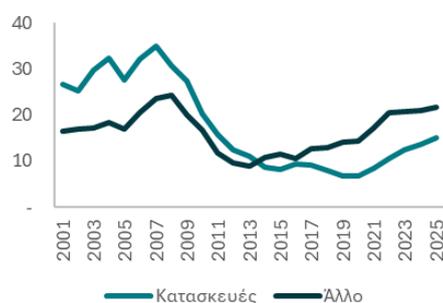

Ενισχυμένη διάθεση για επενδύσεις, ειδικά στον κλάδο κατασκευών που ανακάμπτει από χαμηλά επίπεδα

Πριν την εκδήλωση της έντασης στη Μέση Ανατολή, το επενδυτικό κλίμα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις σημείωνε βελτίωση, με το ¼ του τομέα να επιθυμεί ενίσχυση της επενδυτικής δραστηριότητας σε σχέση με το προηγούμενο εξάμηνο. Συγκεκριμένα, ο κλάδος των κατασκευών ξεχώρισε με το 38% να δηλώνει πρόθεση ενίσχυσης επενδύσεων, έναντι 20-30% στους λοιπούς κλάδους. Η τάση αυτή συμβαδίζει με τη σημαντική βελτίωση των προσδοκίων ζήτησης στις κατασκευές, με τον σχετικό δείκτη εμπιστοσύνης να αυξάνεται κατά 21 μονάδες το δεύτερο εξάμηνο του 2025, έναντι μόλις 1 μονάδας για το σύνολο του τομέα.

Η σημαντικά υψηλότερη επενδυτική διάθεση στον κλάδο των κατασκευών, έναν κλάδο με κομβική σημασία για την οικονομία, αντανάκλα σε μεγάλο βαθμό την προσπάθεια ανάκαμψης μετά από μια μακρά περίοδο χαμηλής δραστηριότητας λόγω της οικονομικής κρίσης. Την τελευταία πενταετία καταγράφεται αισθητή αύξηση της ζήτησης για κατασκευές, όπως επιβεβαιώνεται από πληθώρα δεικτών. Συγκεκριμένα, για την περίοδο 2019-2025:

Επενδύσεις σε πάγιο κεφάλαιο^[1]
(δισ.€, σε σταθερές τιμές 2015)

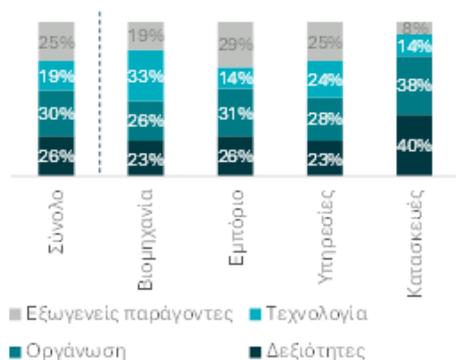

- ✓ Οι επενδύσεις σε έργα κατασκευών από το σύνολο της οικονομίας αυξάνονται με μέσο ετήσιο ρυθμό 14% σε όρους όγκου (έναντι 8% για τις λοιπές επενδύσεις), μειώνοντας την - ακόμη αισθητή - απόκλιση από τα προ κρίσης επίπεδα στο 50% το 2025, από 77% το 2019.
- ✓ Οι επενδύσεις αυτές μεταφράζονται σε αυξημένη ζήτηση στον κλάδο κατασκευών με μέσο ετήσιο ρυθμό 8% (έναντι 2% για το λοιπό επιχειρείν).
- ✓ Ο όγκος ανεκτέλεστων έργων αυξάνεται με ψηλούς ρυθμούς (23% ετησίως), επιβεβαιώνοντας τη διατηρησιμότητα της ισχυρής ζήτησης.

Ωστόσο, παραμένουν πρακτικές δυσκολίες που περιορίζουν την επενδυτική ετοιμότητα του κλάδου, καθώς περισσότερο από το ½ όσων σχεδιάζουν επενδύσεις βρίσκεται ακόμη σε αρχικό στάδιο διερεύνησης (έναντι λιγότερο από 1/3 στους λοιπούς κλάδους).

Η αυξημένη διάθεση για επενδύσεις σε φυσικό κεφάλαιο συνοδεύεται από αντίστοιχη διάθεση για επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο, εξασφαλίζοντας θετικές προϋποθέσεις για βελτίωση παραγωγικότητας

Στρατηγικές βελτίωσης παραγωγικότητας (% τομέα ΜμΕ)

Επενδύσεις στην εκπαίδευση προσωπικού (% τομέα ΜμΕ)

Το κεντρικό ερώτημα είναι κατά πόσο η αυξημένη επενδυτική διάθεση μπορεί να μεταφραστεί σε ουσιαστική βελτίωση της παραγωγικότητας - πεδίο στο οποίο η Ελλάδα εξακολουθεί να εμφανίζει υστέρηση περίπου 40% έναντι της ΕΕ. Η έρευνα δείχνει ότι οι επιχειρήσεις κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση, ενισχύοντας παράλληλα τις επενδύσεις σε ανθρώπινο κεφάλαιο. Ειδικότερα, οι ελληνικές ΜμΕ:

- ✓ Δίνουν έμφαση στην ενίσχυση της παραγωγικότητας μέσω της αναβάθμισης δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, σε συνδυασμό με τη βελτίωση εσωτερικών διαδικασιών και τεχνολογίας ώστε οι νέες δεξιότητες να αξιοποιηθούν αποτελεσματικά (56% του τομέα των ΜμΕ).

- ✓ Καθώς η εύρεση κατάλληλου προσωπικού παραμένει δύσκολη (60% των ΜμΕ δυσκολεύονται να καλύψουν θέσεις εργασίας το 2025, από σχεδόν 50% το 2023), η εκπαίδευση εργαζομένων κατατάσσεται πλέον ψηλά στις επενδυτικές προτεραιότητες των επιχειρήσεων - δεύτερη μετά τις ψηφιακές επενδύσεις - με στόχο τόσο την ανάπτυξη του υπάρχοντος προσωπικού όσο και την προσέλκυση νέου.

Η τάση αυτή είναι ιδιαίτερα έντονη στον κλάδο των κατασκευών, όπου η ανάπτυξη δεξιοτήτων αναδεικνύεται πλέον σε πρώτη επενδυτική προτεραιότητα. Συγκεκριμένα, το 1/3 των κατασκευαστικών σχεδιάζει δράσεις κατάρτισης (έναντι περίπου

1/5 στους λοιπούς κλάδους), ενώ σχεδόν οι μισές από αυτές προχωρούν για πρώτη φορά σε τέτοιου είδους δράσεις - ένδειξη μιας σταδιακής αλλαγής κουλτούρας στο ελληνικό επιχειρείν, με αιχμή έναν κλάδο κομβικής σημασίας για την οικονομία.

Η αυξημένη επενδυτική διάθεση των επιχειρήσεων αποτελεί ισχυρή βάση για την επόμενη φάση ανάπτυξης της οικονομίας. Το κρίσιμο ζητούμενο πλέον είναι η ενίσχυση της ικανότητας εκτέλεσης, η οποία απαιτεί συνεπείς παρεμβάσεις σε δύο συμπληρωματικούς άξονες:

- ✓ Συστηματική αναβάθμιση δεξιοτήτων, ώστε το ανθρώπινο δυναμικό να μπορεί να υποστηρίξει μεγαλύτερη πολυπλοκότητα έργων.
- ✓ Ταχύτερη ωρίμανση επενδύσεων, με περιορισμό των γραφειοκρατικών και διοικητικών «τριβών», καθώς και ενίσχυση της τεχνικής υποστήριξης στις ΜμΕ.

Με τις δύο αυτές προϋποθέσεις, και εφόσον η τρέχουσα ένταση στη Μέση Ανατολή εξομαλυνθεί χωρίς παρατεταμένη αβεβαιότητα, η σημερινή επενδυτική κινητοποίηση μπορεί να αποκτήσει βάθος και διάρκεια, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη θωράκιση της αναπτυξιακής πορείας της ελληνικής οικονομίας.

Η μελέτη μπορεί να ανευρεθεί στην ιστοσελίδα του Ομίλου της Εθνικής Τράπεζας, στην ενότητα Μελέτες και Οικονομικές Αναλύσεις (Κατηγορία Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις): <https://www.nbg.gr/el/omilos/meletes-oikonomikes-analuseis/elliniki-epixeirimatikotita/mikromesaies-epixeiriseis>

Αθήνα, 16 Μαρτίου 2026